A°. 1857. N°. 237.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

WOENSDAG 7 OCTOBER.

Buitenland.

LONDEN den 5 october.

Een verspreid gerucht, dat de Regering voornemens zou zijn, uit hoofde van de in Oost-Indië heerschende crisis, het Parlement in de maand november bijeen te roepen, wordt heden door de *Morning Post* wedersproken.

— De *Times* zegt: „De expeditie langs de kusten van China, die een honderdtal volkrijke steden, vloten van zeeroovers, groote groepen van eilanden en eene zee vol visschers met schrik vervullen en zelfs van de torens van Peking af aanschouwd worden moest, is plotseling verlamd geworden. Ter naauwernood hebben wij onzen toorn door een stelsel van verachtelijke represailles kunnen lucht geven, door eenige oorlogsjonken en eenige forten langs de rivieren te vernielen, zonder eenig ander gevolg dan de stad Canton in nog ergeren toestand te laten dan toen wij haar verlieten. Niemand had zoodanige uitkomst, die werkelijk eene groote teleurstelling is, kunnen verwachten. Maar zie hier waarin onze troost gelegen is: het schijnt dat, zelfs wanneer lord *Elgin* tienduizend man troepen en eene daaraan geëvenredigde vloot ter zijner beschikking gehad had, wij toch genoodzaakt geweest zouden zijn de expeditie uit te stellen. Lord *Elgin* toch was van een brief voor den Franschen Admiraal voorzien, dien hij zich in gemoede verbeeldde geen ander doel te hebben dan hem het bevel over te brengen om ons met zijne krachtdadige medewerking bij te staan. Maar toen de Admiraal den brief opende zag hij dat deze hem op de stelligste wijze voorschreef zich tot geenen prijs te verroeren vóór de aankomst van den Franschen gevolmagtigde, die niet vóór in de tegenwoordige maand daar ter plaatse aan zou komen. De maand october is eene ongeschikte maand om krijgsverrigtingen te water in China te ondernemen, en het is niet onmogelijk dat, wanneer de Fransche gevolmagtigde in het gezigt der Chinesche kust zal gekomen zijn, die ambtenaar eenigen tijd zal verlangen te wachten, om te onderzoeken wat er gedaan moet worden. Evenmin is het onwaarschijnlijk dat, gelijk de soldaten eenigen tijd op hem hebben moeten wachten, hij alsdan eenigen tijd naar de soldaten wachten moet. De slotsom is dat vijandelijke operatien, en zelfs eene gewapende onderhandeling, de eenige onderhandeling die tot iets kan leiden, voor onbepaalden tijd verdaagd zijn."

— Volgens den *Times* zullen zich binnen weinige maanden 85,000 Engelsche soldaten in Indië bevinden.

— Een in de *Standard* opgenomen brief uit Cawnpore, van 15 augustus, behelst de volgende bijzonderheden wegens den toestand der dappere kleine legerbende onder den generaal *Havelock*: „Zoo zijn wij dan te Cawnpore teruggekeerd. Het was niet mogelijk de ongelukkige bezetting van Lucknow te hulp te komen. Het geheele Land van Oude is tegen ons in de wapenen; 50,000, welligt 80,000 man geregelde en ongeregelde troepen en gewapende landlieden, die 25 stukken geschut bij zich hebben, betwisten den grond duim voor duim aan onze handvol volk, dat door ziekte, wonden en dood tot op de helft gedund en in het geheel geen duizend man meer sterk is. De verschrikkelijke vermoeijenissen en ontberingen die wij hebben doorgestaan gaan alles te boven wat sedert eene halve eeuw in Indië gezien is. Gedurende drie weken zijn wij aan de afwisselingen eener brandende zon en van zware slagregens blootgesteld geweest, terwijl wij bij tusschenpoozen geene andere schuilplaats dan die van een inlandsch dorp hadden. In eene der laatste ontmoetingen hebben de Hooglanders zich door een aanval op eene vijandelijke redoute onderscheiden. Onder een hevig vuur hebben zij hem overhoop geworpen en zijne eigene kanonnen tegen hem gekeerd, hem zoo hevig beschietende dat de strijd daardoor geëindigd was. Slechts 150 manschappen blijven thans over om dat bewonderingswaardig korps Hooglanders te vertegenwoordigen. In zes verschillende ontmoetingen hebben 1300 Europeanen, door den generaal *Havelock* aangevoerd, 11,000 man inlandsche troepen, die sterk verschanst waren, verslagen en hun 60 stukken geschut ontnomen. De Europeanen hebben in die gevechten een honderdtal dooden en gekwetsten verloren, behalve een groot aantal die door de cholera weggeraapt zijn.

— Op bevel der Koningin is het grootste meesterstuk der nieuwe weefkunst dat welligt ooit vervaardigd werd den Keizer en de Keizerin der Franschen ter bezigtiging voorgelegd. Het is een tafellaken, in de Schotsche stad Dumferlin voor de Londensche firma *Hodge & Lowmann* vervaardigd. Rondom ziet men sprekend gelijkende afbeeldingen der voornaamste helden uit den veldtogt in de Krim; aan het eene einde de portretten van koningin *Victoria*, prins *Albert* en den Hertog van Cambridge, aan het andere die van keizer *Napoleon*, keizerin *Eugénie* en prins *Napoleon*, welke alle op den beschouwer den indruk van schilderwerk in olieverw maken. In het middenvak bevinden zich de wapens van Engeland, Frankrijk, Turkije en Sardinië, benevens verschillende trofeën, en in iederen hoek zijn de Engelsche roos, de Fransche lelie, de halve maan en het kruis vereenigd. De schering van het weefsel is van linnen, de inslag van zijde. Alleen die stukken welke voor den verkoop bestemd zijn worden uitsluitend van linnengaren vervaardigd.

PARIJS den 5 october.

Eergisteren hebben in het kamp van Chalons groote manoeuvres plaats gehad, onder het opperbevel des Keizers; de Keizerin en de maarschalken *Bosquet*, *Pelissier*, *de Castellane* en *Baraguay d'Hilliers* woonden zulks bij; het weder was fraai en het getal toeschouwers zeer groot. Zaturdag avond was er groote receptie in het hotel der prefectuur te Chalons.

Gisteren morgen had in de tegenwoordigheid van den Keizer en de Keizerin weder eene militaire mis plaats.

De maarschalken die het kamp van Chalons nog niet bezocht hebben zijn tusschen den 5 en 9 dezer derwaarts genoodigd. Ofschoon de voorgenomen langere afwezigheid des Keizers, ten einde een bezoek aan de stad Marseille te brengen, voldoende redenen heeft, betreurt men die echter in de hoogere kringen, naardien de gang der zaken daardoor met eene zekere vertraging bedreigd wordt.

Prins *Napoleon* is gisteren van zijne reis naar het zuiden des Rijks alhier teruggekeerd. Wanneer hij zich naar het Oosten zal begeven, is nog niet bekend.

— De Kamer van koophandel te Bordeaux had zich tot de Regering gewend om hare bezorgdheid aan den dag te leggen voor de Fransche bezittingen in Indië, welke zoo digt gelegen zijn bij de Engelsche bezittingen aldaar. Van Regerings wege is thans aan de Kamer geantwoord, dat de gouverneur van Pondichery gemagtigd is zich om hulp te wenden tot den bevelhebber van het Fransche station in de Indisch Chinesche wateren of tot den gouverneur van het eiland Reunion.

— De generaal *Cotte* heeft zich te Marseille naar Oran ingescheept, om de kavallerie aldaar te inspecteren.

— De heer *Garnier*, landeigenaar te St. Romain-sous-Versigny, in het kanton Toulou-sur-Arroux, heeft thans zijn honderdste jaar bereikt. Sedert 1789 maire zijner gemeente, is hij voorzeker de oudste gemeente-ambtenaar van het departement der Saône-et Loire, welligt van het geheele Keizerrijk. In weerwil van zijn buitengewoon hoogen ouderdom, is hij nog in het genot van al zijne zintuigen, te voet bezoekt hij de kermissen in den omtrek en in persoon bestuurt hij de werkzaamheden op zijne landerijen.

— Berigten uit Italië melden, dat het Oostenrijksche korps, hetwelk Bologna bezette, die stad den 30 september heeft verlaten.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de Ottomannische Porte eene nota heeft gerigt aan hare diplomatieke agenten in het buitenland, betrekkelijk het vraagstuk van de vereeniging der Vorstendommen; de Porte blijft tegen de vereeniging der beide provincien tot één enkelen Staat, maar is bereid tot eene volkomen administratieve vereeniging de hand te leenen.

De Turksche Regering is overgegaan tot eene eerste uitgifte van papieren geld en wel tot een bedrag van 150 millioenen piasters; dit papieren geld was, in weerwil van den hoogen interest, slechts zeer moeijelijk te Konstantinopel te plaatsen.

— Te Madrid spreekt men op nieuw van de waarschijnlijke afreding van den minister *Narvaez*, daar de Koningin aanhoudend tegen dezen haren raadsman wordt opgezet; de maarschalk *Narvaez*, zulks eindelijk moede, moet besloten hebben af te treden tenzij de Koningin zijn Regerings-programma geheel volge.

Een telegrafisch berigt uit de Spaansche hoofdstad van gisteren meldt nader, dat de Koningin het ontslag van den maarschalk *Narvaez* aangenomen heeft, doch dat de Ministers aan het bestuur blijven tot aan de vorming van een nieuw Kabinet.

KEULEN den 5 october.

De Russische generaal *Totleben*, door de versterking en verdediging van Sebastopol zoo beroemd geworden, bevindt zich sedert eergisteren met zijne geheele familie te Coblentz, en zou daar nog verscheiden dagen doorbrengen, ook om de vestingwerken in oogenschouw te nemen. Gisteren morgen legde hij bezoeken aan verscheiden militairen van hoogen rang en ook aan officieren van de genie af.

— Te Berlijn verkeert men nog altijd in het onzekere of een bezoek van keizer *Napoleon* aan die hoofdstad al dan niet te verwachten is.

— Een Petersburger dagblad maakt het Engeland tot verwijt dat het, tot zijne eigene schade, een ontzagcheiijken voorraad van oorlogsbehoeften binnen Delhi heeft opgehoopt. „De Engelsche politiek in Oost-Indië, zegt dat blad verder, heeft alle aanleiding tot geheimhouding der daarstelling van een sterk arsenaal te Delhi gehad. Die stad is als de eerste stapelplaats des Engelschen legers in Oost-Indië aangemerkt, doch niet voor het geval van een opstand der Cipayers, waarvan geen der directeuren van de Oost-Indische Compagnie iets droomde, maar voor het geval dat de Russen tegen Oost-Indië zouden zijn opgerukt. Het ver ziend Engelsch verstand zag den vijand waar die niet was, en zag hem daar over het hoofd waar hij zich sedert langen tijd verborgen hield. In den laatsten tijd heeft de Oost-Indische Compagnie, om de Muzelmannen te vleijen, de bewaring van Delhi aan Mohammedanen toevertrouwd en zoo doende den wolf in den schaapsstal binnengelaten."

— De prins en prinses van *Joinville* en een hunner kinderen zijn den 25 september, aan boord der stoomboot *Vulcan*, van de Oostenrijksche Lloyds, uit Triëste te Konstantinopel aangekomen en, met hun gevolg, in het *Hôtel d'Angleterre* afgestapt. De prins van *Joinville* reist onder den naam van *François d'Arques*. Zijne aanwezigheid in de Turksche hoofdstad herinnert den verschrikkelijken brand, die ten jare 1839 het grootste gedeelte der voorstad Pera vernielde, en bij welke gelegenheid de Fransche zeelieden van de *Belle Poule* zich, onder de bevelen van den Prins, door een zelfopofferenden moed en eene hulpvaardigheid onderscheidden, die nog niet uit het geheugen der inwoners zijn gewischt.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 6 october.

Z. M. heeft aan de weduwe van den ongelukkig omgekomen machinist bij den Franschen schouwburg, *van Hees*, eene som van *f* 100 en aan den gekwetsten werkman *Gijzeman* eene som van *f* 30 geschonken.

— De alhier overledene heer baron *J. M. van Tuyll van Serooskerken* was sedert eenigen tijd adjudant des Konings.

— In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is uitgebragt het rapport der commissie uit den Raad, belast met de opneming der rekeningen van de godshuizen en andere instellingen van liefdadigheid. Daaruit bleek, dat de toestand dier inrigtingen over het algemeen gunstiger is, hoofdzakelijk door de toegelegde subsidien, doch dat de collecten en inschrijvingen achteruitgaande zijn. De rekeningen zelve der verschillende besturen werden goedgekeurd. — Wijders is besloten, om zich niet te vereenigen met het adres van den Gemeenteraad van Arnhem aan den Koning, houdende beklag over de werking der armenwet, bepaaldelijk wat betreft het domicilie van onderstand, en zulks op grond, dat deze zaak op dit oogenblik bij de Regering in overweging is. — Voorts is aangenomen het voorstel van Burgemeester en Wethouders, betreffende den afstand van grond aan den heer *L. van Bronkhorst*, op het duin naast de inrigting van den heer *Maas*, tot het nederzetten eener villa, en wel onder de gewone erfpachts condities, tegen 2 cents de vierkante el. — Wijders deelde de Voorzitter mede, dat de volgende personen zich nog hebben aangemeld, om in aanmerking te komen voor de betrekking van onderarchitect, als: de heeren *A. J. F. Cuypers*, te Antwerpen; *J. W. van Gendt* J. Gz., te Amsterdam; *J. D. Its*, te Zalt-Bommel; *J. H. Looisen*, te Leyden; *H. P. J. van Meurs*, te Seraing, en *D. van der Werf*, te Rotterdam. — Na de openbare zitting heeft de vergadering eene korte zitting met gesloten deuren gehouden.

— Heden werd voor den Hoogen Raad der Nederlanden behandeld het beroep in cassatie van *C. de Bondt*, bij arrest van het Hof in Zuidholland, van 6 augustus ll., ter zake van bedriegelijke bankbreuk, veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf van 6 maanden. De veroordeelde had namelijk goederen, vóór zijne failliet-verklaring, bij een ander (zijn buurman) geborgen, in welk feit het Hof het kenmerk van bedriegelijke bankbreuk zag. Uit hoofde echter daardoor geen nadeel aan den faillieten boedel was toegebragt, is hij slechts tot eene correctionele gevangenisstraf veroordeeld. De verdediger van den requirant, mr. *D. van Eck*, beweerde dat in de aangenomen feiten geen misdrijf gelegen was en dat ook niet gedacht kon worden aan poging tot verduistering. Hij concludeerde: 1°, tot ontslag van regtsvervolging uit hoofde van het niet strafbare der gepleegde feiten, en 2°, bij mogelijke verwijzing der zaak naar een ander Hof, instandhouding van het arrest, wat betreft de vrijspraak. De advocaat-generaal *Karseboom* zal den 12 dezer conclusie nemen.

— Het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland zette gisteren de behandeling van de bekende zaak der 22 Maleijers voort. In die zitting zijn gehoord de getuigen *J. G. Onel*, 2de timmerman, en *J. van Dam*, echtgenoote van den kapitein *Coopmans*, terwijl wijders de verklaringen zijn voorgelezen, die vroeger zijn afgelegd door den baas timmerman *de Moes*, den hofmeester *Halder de la Laine*, den kok *Dunnewijk*, en de scheepsjongens *Blanken*, *de Haan* en *Cammenga*. Verschillende malen zijn de beschuldigden opmerkzaam gemaakt op bezwarende verklaringen die uit een en ander voor allen of sommige hunner voortvloeijen, terwijl wijders bij herhaling, hetzij de kapitein, hetzij andere getuigen nog nader omtrent eenige punten zijn gehoord. Uit de afgelegde getuigenissen of voorgelezene verklaringen is onder anderen gebleken, dat sommige van het Europeaansche scheepsvolk wel degelijk gevreesd hebben, dat er, ten gevolge van de weigering van den kapitein om aan de Javaansche bemanning betere voeding te geven, moeijelijkheden zouden ontstaan, en dat zij, meer dan eens, den kapitein gewaarschuwd hebben, maar dat deze in zijne weigering is blijven volharden. Volgens het verhaal van de beschuldigden konden zij het van den honger niet uithouden, en, daar zij meenden dat de serang niet genoeg voor hunne belangen waakte, heeft deze hen aangespoord, om, als hij floot, naar boven te komen, ten einde het gesprek met den kapitein te kunnen hooren. Toen nu de kapitein eene pistool vertoonde, is men daarop aangevallen, ten einde ongelukken te verhoeden. De beschuldigden waren over het algemeen spraakzamer dan in de vorige zittingen. Zij verklaarden, dat zij nu niet bevreesd en beangst meer waren om voor de groote heeren te spreken. De

getuige *Onel* heeft onder anderen verklaard, dat de serang zich na het ongenoegen met den kapitein van een bijzonder mes had voorzien, dat hij op den dag van het oproer ook genomen heeft. Die getuige heeft onderscheidene beschuldigden aangewezen, die den serang bijstonden of aan den eersten aanval deel namen. Hij verhaalde ook, dat er wel degelijk eene afspraak gemaakt was, om, als er een schot viel, dan naar de kajuit te gaan, waar zich geladen pistolen bevonden. Ook bleek het, dat de kapitein aan verschillende Europeanen gevraagd had, of, zoo er iets gebeurde, hij op hen rekenen kon? Ook had men opgemerkt, dat eenige Javanen in een bootje waren gegaan, om door de gaten te zien, hoe het met de Europeanen, die in de kajuit opgesloten waren, gesteld was. — De Voorzitter heeft de beschuldigden dikwerf opmerkzaam doen maken op het oproerig gedrag, dat zij aan den dag gelegd hadden; dat zij de Europeanen naar de kajuit hadden gejaagd; dat die was toegespijkerd; dat er brandende voorwerpen in gegooid waren, en dat zij den boel in brand gestoken hadden, om de menschen te doen verbranden; ja zelfs dat een hunner met een moker voor den ingang was blijven staan, om het ontkomen te beletten. Uit de getuigenis van de echtgenoote van den kapitein bleek het, dat zij het meest in de kajuit had doorgebragt, waar zelfs een apart vertrek voor haar bestond. Er was aan boord eene Javaansche vrouw, *Sarina*, die haar meermalen te kennen had gegeven, dat de Javanen over de behandeling en de voeding zeer tevreden waren. Zij had bij haren echtgenoot geen onrust bespeurd. Eerst op den morgen van het oproer zag zij den serang op het dek komen, op het fluitje blazen, waarop de Javanen aankwamen, en al het overige voorviel, dat zij gehoord, maar niet gezien heeft. Toen zij uit de kajuit kwam, stond het schip reeds aan verschillende zijden in brand, de masten vielen af en alleen door de hulp van het Fransche vaartuig werden de Europeanen van een anders gewissen dood gered. Zij bragt alle hulde aan de menschlievende behandeling, die de Europeanen van den Franschen kapitein hebben ondervonden. Verschillende aanwezige getuigen hebben ook achtervolgens verklaard, dat, zonder de hulp van de Voorzienigheid, zij gewis zouden zijn verbrand. De eenige hoop, die zij hadden, was, dat, als de Javanen mogten vertrekken, zoo als geschied is, zij dan trachten zouden zich te redden.

Na den afloop van het getuigenverhoor, heeft de *Voorzitter* al de beschuldigden de zaal doen ontruimen, en heeft toen een aanvang gemaakt met het verhooren van sommige beschuldigden, en dat wel telken keere met een hunner. Hij heeft hun dan telkens onder het oog gebragt, wat uit de afgelegde getuigenissen of gedane verklaringen ten hunnen nadeele bleek, ten einde elk der beschuldigden in de gelegenheid te stellen, zich daarop te verdedigen. Hij heeft wijders hen doen opmerken, in welk opzigt het verhaal, door de beschuldigden gegeven, in strijd was met de afgelegde getuigenissen. Hij heeft bepaaldelijk doen uitkomen, op welke oogenblikken elk beschuldigde, het zij op het dek, het zij in de kajuit, het zij in de sloep, eene hoofdrol gespeeld heeft. De Voorzitter heeft sommige beschuldigden ook opmerkzaam gemaakt, dat zij geen hulp hebben verleend en dat zij geen poging aangewend hebben om de Europeanen te redden, terwijl zich daaronder toch bevonden personen, vooral de vrouw van den kapitein, die hun volstrekt geen letsel hadden toegebragt. Hierop hebben sommige beschuldigden te kennen gegeven, dat zij wel hulp hadden willen verleenen, maar dat ze bang waren voor de pistolen en voor het vuur, en dat zij het dus beter geacht hebben, met hunne makkers mede te gaan, dan zich aan dat gevaar bloot te stellen.

Heden is de behandeling der zaak voortgezet, en is het verhoor der beschuldigden vervolgd en afgeloopen. Daarna is, op verzoek van de verdedigers, nog als deskundige gehoord de heer *Jacq. Alex*, gepensioneerd O.-I. ambtenaar en gewezen adsistent-resident van Sambas, bepaaldelijk over sommige punten betrekkelijk de gewoonte der Javanen om niet van hun eten op te staan, den aard hunner voeding en over de betere kleeding der beschuldigden, den dag van den 12 augustus, in verband tot de vraag, in hoever dit aan te merken als een bewijs van beleefdheid jegens den kapitein. Vervolgens heeft de advocaat-generaal *François* het woord opgevat en zeer uitvoerig volgehouden de schuldpligtigheid van rebellie van 10 der beschuldigden, zullende hij omtrent dit punt van bezwaar de vrijspraak der overige beschuldigden requireren. Wegens het vergevorderde uur is de voortzetting zijner rede omtrent de andere punten van beschuldiging bepaald op morgen ochtend ten 10 ure.

— Voor het Prov. Geregtshof van Zuidholland zullen eerlang achtervolgens worden behandeld: 1°, eene aanranding op de eerbaarheid, gepleegd op den 18 junij, des avonds, op den Loosduinschen weg alhier; 2°, den 22 october de zaak van *J. J. Weteling* c. s., beschuldigd van moedwillige brandstichting en van medepligtigheid daaraan, en 3°, eene moedwillige brandstichting gepleegd in het arrondissement Dordrecht.

ROTTERDAM den 6 october.

Naar men verneemt hebben bestuurders der alhier gevestigde afdeeling van de Maatschappij *tot bevordering der Toonkunst* het plan gevormd om gedurende den aanstaanden winter drie groote muzikale uitvoeringen, door een talrijk zang- en orchest-personeel onder de leiding van den heer *Verhulst*, te geven. Onder anderen zullen ten gehoore gebragt worden *Die Zerstörung Jerusalem's*, van *F. Hiller*, en *Erlkönigs Tochter*, van *Niels W. Gade*, twee kunstwerken die hier nog nimmer opgevoerd zijn. Ook de 9de symphonie van *van Beethoven*, en *Israel in Egypte*, van *Händel*, welke beide werken op het groote muziekfeest van 1854 zooveel bijval vonden, zullen een deel van het programma uitmaken.

Bij Koninklijk besluit is de heer *A. Magnin*, adjunct-commies bij het bestuur der provincie Drenthe en waarnemend inspecteur der jagt en visscherij aldaar, benoemd tot adsistent voor de dienst der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea.

Bij Zr. Ms. besluit is aan den heer mr. *H. C. du Bois*, Hoogstdeszelfs minister-resident bij het Hof van Kopenhagen, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der Dannebrogsorde, hem door Z. M. den Koning van Denemarken geschonken.

De Minister van Finantien heeft bepaald, dat de patenten der societeiten enz. niet meer moeten gesteld worden op naam van een der directeurs, maar, even als die der naamlooze maatschappijen, moeten gebragt worden ten name dier societeiten zelve, met bijvoeging van den naam des directeurs, die de aangifte gedaan heeft.

Dezelfde Minister heeft besloten dat paarden, die den bij art. 20 § 6 der wet op paarden voor vrachtwagens gebezigd bedoelden, werktuigelijken arbeid hebben te verrigten, in de vijfde klasse kunnen worden gerangschikt, al zijn de betrekkelijke karren of vrachtwagens van veerkrachtige of rekkende ligchamen voorzien.

Op aanstaanden donderdag den 8 dezer zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

Naar men verneemt bestaat bij het Departement van Oorlog in geenen deele het voornemen, zoo als door sommige dagbladen is medegedeeld, om de uniform van heeren officieren der infanterie te veranderen en die zoodanig in te rigten als die door de officieren van het Indische leger gedragen wordt.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden een aanvang gemaakt met het onderzoek der Staatsbegrooting voor 1858.

— Wij vernemen dat het adres aan Z. M. den Koning, waarvan wij vroeger gewag maakten, houdende verzoek tot droogmaking van de plassen tusschen Nieuwerkerk aan den IJssel en Rotterdam gelegen, thans is ingezonden, door een zestigtal solide belanghebbenden onderteekend. Tevens vernemen wij, dat bestuurders en belangstellenden te Zevenhuizen met hetzelfde doel zich tot Z. M. zullen wenden, met verzoek de Bollenfoppeplassen onder het plan der droogmaking op te nemen.

— Gisteren is aan de Leydsche Hoogeschool bevorderd tot doctor in de godgeleerdheid de heer *J. G. R. Acquoy*, van Amsterdam, na openbare verdediging zijner dissertatio: *Gerardi magni Epistolae XIV, e codice regio Hagano nunc primum editae et perpetua annotatione, qua melius et ipse et tempora ejus cognoscantur, instructae.*

Aan dezelfde Hoogeschool promoveerde gisteren ook in de regten de heer *G. J. B. Henny*, na openbare verdediging van zijn Academisch proefschrift: *De bekentenis volgens de Nederlandsche wetgeving.*

— Gedurende de maand september ll. zijn langs den Rijnspoorweg vervoerd 85,094 reizigers, terwijl de opbrengst van reizigers, goederen enz. in die maand heeft bedragen *f* 164,098.93½, waaronder voor direct verkeer met Duitschland globaal *f* 15,900. Gedurende die maand vertrokken van Amsterdam 17,455, van Abcoude 2411, van Loenen-Vreeland 1871, van Nieuwersluis 981, van Breukelen 1935, van Maarssen 1021, van Utrecht 17,803, van Harmelen 446, van Woerden 2568, van Oudewater 783, van Gouda 4511, van Moordrecht 280, van Nieuwerkerk 672, van Capelle 290, van Rotterdam 9970, van Zeist-Driebergen 3357, van Maarn en Maarsbergen 1114, van Veenendaal 693, van Ede 1393, van Wolfhezen 206, van Arnhem 9576, van Westervoort 296, van Duiven 380, van Zevenaar 1445, van Elten 591 en van Emmerik 2565 reizigers.

— Ll. zaturdag hield de afdeeling wis- en natuurkunde van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam eene gewone vergadering. — Na de lezing der notulen van de vorige vergadering deelde de voorzitter onder anderen mede een berigt aan de afdeeling van het overlijden van het lid, den heer *C. J. Glavimans*, laatst hoofdingenieur en directeur voor scheepsbouw te Rotterdam, waarop door den secretaris werd voldaan aan de uitnoodiging om het op zich genomen levensberigt van den heer *Glavimans* voor te dragen. Dit stuk zal in de Mededeelingen worden opgenomen. — Van de Ministers, eenige leden, en van vele binnen- en buitenlandsche geleerde maatschappijen en vereenigingen zijn boekwerken ontvangen. — Is ontvangen een brief van den Minister van binnenlandsche zaken, van 2 september, over de voorstellen der afdeeling omtrent papiervervaardiging uit de materialen uit onze Overzeesche bezittingen aangebragt. De afdeeling zal dien ten gevolge met die stoffen in eene papierfabriek proeven doen nemen. Eene commissie van twee leden, de heeren *van der Boon Mesch* en *Blume*, werd benoemd om zich met een fabriekant ten deze in betrekking te stellen. — In de plaats van den heer *Miquel* werd tot lid van de commissie voor de Lepra en Elephantiasis benoemd de heer *van den Bosch*. — Door de heeren *Schlegel* en *J. van der Hoeven* werd rapport uitgebragt over de aan de Akademie ingezonden verhandeling van den heer *Bleeker*, over den prodrome, een kikvorschachtig dier. Het voorstel, om de verhandeling van dr. *Bleeker* in de werken der afdeeling, met de platen en de aanmerkingen daarop van dr. *Schlegel*, te plaatsen, werd aangenomen. — Door den secretaris werd eene mededeeling van den heer *G. Vrolik* over de veenmollen voorgelezen (waarbij een exemplaar aan de vergadering werd vertoond), behandelende de uiterlijke teekenen van het sexueel verschil en de huishouding dezer dieren. Deze belangrijke mededeeling, met bijbehoorende afbeeldingen, zal worden opgenomen in de Handelingen of Mededeelingen. — De heer *van Geuns* hield vervolgens eene voordragt over de suikervorming in de urine bij diabetes mellitus. — Eene ingekomen wiskundige verhandeling van den heer *Verdam* werd gesteld in handen der commissie van redactie. — De heer *Buys Ballot* deed eene korte mededeeling omtrent het verband tusschen de barometerafwijkingen en den wind. Deze mededeeling bevatte de conclusien van een grooter stuk, hetwelk in de werken der Akademie zal worden opgenomen. — De secretaris maakte de leden opmerkzaam op de thans te Amsterdam nog bestaande gelegenheid, om zich te overtuigen dat de baarden bij den walvisch zich bevinden bij gesloten mond aan de binnenzijde van de onderkaak. — De heer *Stamkart* berigtte dat de papieren en gebruikte werktuigen van de commissie voor den standaard der Nederlandsche maten en gewigten zich bevinden onder het laatst overgebleven lid der commissie, den heer *Lobatto*, en deed namens dien heer het voorstel, dat van Z. Exc. den Minister magtiging worde gevraagd, ook die papieren en voorwerpen bij de Akademie over te brengen. Dienovereenkomstig werd besloten. — De vergadering werd daarna gesloten.

— Gisteren is aan de Utrechtsche Hoogeschool tot doctor in de regten bevorderd de heer *J. Ph. Verloren*, van Utrecht, na verdediging van een specimen: *sistens nonnullas quaestiones juris Romani ac Hodierni.*

— Nopens de werkzaamheden van het nieuwe dok te Willemsoord (Nieuwe Diep) berigt men, dat, niettegenstaande den regen en het gebrek aan den ketel van een der stoompompen, er geen twijfel schijnt te bestaan aan het afleveren van het werk op den bepaalden tijd.

— Als de schrijver der verhandeling over *de Ignatiaansche Brieven*, aan wien door bestuurders van het Genootschap tot verdediging van de Christelijke Godsdienst eene gouden medaille ter waarde van *f* 150 is toegewezen, heeft zich bekend gemaakt ds. *F. J. J. A. Junius*, theol. doct. en predikant te Tiel.

— Sedert eenigen tijd werden de offerstokken in de R. K. kerken van eenige dorpen in den omtrek van Maastricht geheel ledig bevonden, ofschoon aan dezelve geene de minste uiterlijke sporen van braak bespeurd werden. Ll. vrijdag heeft men toevallig ontdekt, op welke wijze dit geschiedde. In het dorp Climmen zag men twee vreemde vrij goed gekleede personen in de kerk gaan op een oogenblik dat er geen dienst gedaan werd, en de deur achter zich toetrekken; de koster, gewaarschuwd zijnde, begaf zich onverwijld naar de kerk en zag dat beiden, een man en eene vrouw, bezig waren om door middel van een balein, met lijm aangesmeerd, boven door de opening van den offerstok het geld op te visschen. Hij sloot de deur digt en begaf zich naar den burgemeester, denkende dat de dieven zouden blijven daar zij waren, doch toen men de deur opende, waren zij beiden door het venster van de sacristie gevlugt. Men verneemt dat de vrouw in eene andere gemeente aangehouden en te Maastricht gevankelijk is aangebragt.

— In de vorige week is niet ver van de drooggemaakte Koekkoek achter Grafhorst een belangrijke scheur ontdekt in den ringdijk van Mastenbroek. Waaraan dit moet toegeschreven worden is nog niet bekend, maar volgens het oordeel van sommigen is het niet onwaarschijnlijk, dat de scheur, die ver over de 100 ellen lang is, in verband staat met gezegde droogmaking. De Commissaris des Konings van Overijssel is met eenige andere heeren den dijk gaan opnemen.

— Uit Enschedé wordt gemeld dat reeds bij de besturen der gemeenten, door welke de spoorweg van Reine naar Zevenaar zal gelegd worden, aanschrijvingen zijn ontvangen om de opnemingen en uitbakeningen voor dat werk te bevorderen.

— De waterhoogte te Arnhem was den 5 dezer 0,48 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 5 dezer 4 voet Keulsch peil (4 voet 2 duim Rijnlandsch).

— Het volgende is ontleend aan een brief, aan boord van het Nederlandsche stoomschip GRONINGEN ter reede van Port Mahon geschreven, en waarvan ons welwillende mededeeling is gedaan:

„Ik zet mij op nieuw neder, om u eenig berigt van onze tot dusverre zoo ongemeen voorspoedige en aangename reis in het algemeen, en van het wedervaren van onzen Vorstelijken reisgenoot in het bijzonder mede te deelen. Mijn laatsten zond ik u uit Barcelona. Wij verlieten die reede den 19 sept., naar Grao de Valencia koers zettende, terwijl het fregat ADMIRAAL VAN WASSENAER te Barcelona bleef, ten einde zijne officieren in de gelegenheid te stellen, het daar op de reede aangekomen Fransche eskader van 8 linieschepen in oogenschouw te nemen; zullende dat fregat zich later op onze reis weder bij ons voegen, vermoedelijk te Napels.

„Te Grao ontvingen wij den Prins van Oranje weder aan boord, die aldaar, na eene spoorwegreis van niet minder dan 24 uren achtereen, uit Madrid was aangekomen, hoogst voldaan over zijne ontvangst aan het Spaansche Hof en zijn verblijf in de hoofdstad, waarvan u de dagbladen u zeker reeds breedvoerig hebben ingelicht, evenzeer als zij u het berigt zullen hebben overgebragt, dat de Koningin van Spanje den Prins en sommige personen van HD. gevolg met ridderorden begiftigd heeft.

„Den eigen dag van 's Prinsen terugkomst vertrokken wij naar Palma; de afstand was door onzen vluggen stoomer schielijk afgelegd: immers, na den 21sten, om half twee ure 's middags, van Valencia weggestoomd te zijn, waren wij reeds den volgenden ochtend tijdig ten anker ter reede van de hoofdplaats van het eiland Majorca, waar, even als elders op de reis, al de autoriteiten en verscheiden Spaansche grandes terstond aan boord verschenen, om den Prins hunne hulde te brengen, terwijl de GRONINGEN het van hare zijde ook niet aan de verschuldigde saluten liet ontbreken. Eerst loste ons geschut de eereschoten voor het Spaansche Gouvernement, en toen deze beantwoord waren, kregen de kapitein-generaal van het eiland en vervolgens de burgerlijke Gouverneur hunne beurt. Nadat al de bezoekers ons verlaten hadden, begaf de Prins zich aan wal en werd daar met de meeste staatsie, onder anderen met een saluut van 21 schoten, dat wij met een gelijk saluut beantwoordden, en met de levendigste belangstelling ontvangen. De Prins nam met HD. gevolg in de gereed staande rijtuigen plaats en keerde, na verscheidene bezoeken afgelegd en het een en ander bezigtigd te hebben, ten 3 ure 's namiddags aan boord terug, waar de grandes en hooge Regeringspersonen zich bij Z. K. H., wat later, aan tafel vereenigden.

„Den volgenden ochtend was weder alles vroeg in beweging aan boord; want reeds ten 6 ure vertrok de Prins, met HD. gevolg en eenige officieren van de GRONINGEN, tot het doen van een toer door het eiland. Eerst des avonds ten 7 ure keerde het gezelschap terug, opgetogen over al de schilderachtige, treffende gezigten en de vele merkwaardigheden, die men aanschouwd had, zoowel als over de ontvangst, die allerwege den Prins bereid was geworden. De grooten van Palma hadden zich om het zeerst beijverd, Z. K. H., en allen, die zich bij Hoogstdenzelven bevonden, genoegen te verschaffen en de genietingen van het heerlijke uitstapje te vermeerderen. Om half 10 ure, na afloop van het diner, dat aan boord plaats had, begaf de Prins zich naar het paleis van den kapitein-generaal, tot het bijwonen van het bal, dat daar ter zijner eere gegeven werd, en waarbij ook 's Prinsen geheel gevolg, alsmede het état-major van de GRONINGEN, genoodigd was. Drie rijtuigen stonden aan het hoofd gereed en bragten ons naar het hotel van den kapitein-generaal. Het bal werd door 450 personen bijgewoond en was allerluisterrijkst. De Prins bleef tot een half uur na middernacht en sloeg geen enkelen dans over. Het feest duurde nog tot 5 ure in den morgen

voort. Na den heerlijken, maar niettemin langen en door de heerschende warmte vrij vermoeijenden togt door het eiland, was het echter niet wel mogelijk dat de Prins, noch degenen, die de eer hadden HD. te verzellen, het langer uithielden; het viel Z. K. H., evenzeer als allen, echter moeijelijk het prachtige en hoogst geanimeerde feest te verlaten.

„Den 24 bragt de Prins weder tot etenstijd den dag aan wal door met het bezigtigen van veel fraais en het afleggen van bezoeken. Aan het diner aan boord namen weder vele hooge gasten deel; de maaltijd, die tevens een afscheidsfeest was, liep ten 7 ure af, en dadelijk nadat de bezoekers vertrokken waren, werd het anker geligt en kozen wij zee, hoogst voldaan over al het op Majorca genotene.

„Reeds den volgenden morgen half 9 ure waren wij te Port Mahon, op Minorca. Hier wedijvert men met het grootste der Balearische eilanden in eerbetooningen aan onzen Kroonprins, in pogingen om Z. K. H het oponthoud aangenaam en interessant te maken, en tevens aan de HD. omringende personen alle mogelijke genoegens te bereiden. Inderdaad overtreft het onthaal, dat de GRONINGEN en haar Vorstelijke passagier overal vindt, de gunstige verwachting, die men zich bij het aangaan der reis daarvan had voorgesteld, nog zeer verre, terwijl men tevens het bewustzijn mag hebben, dat het verblijf van den Prins op al de bezochte plaatsen de aangenaamste en levendigste indrukken zal achterlaten. Ook in deze havenstad stond het niet stil van hooge bezoekers aan boord. Nadat de Prins eerst aan wal was geweest, was er ten 5 ure 's middags van den dag der aankomst van de GRONINGEN diner bij Z. K. H., waaraan de hoofden van de verschillende besturen deel namen. Om 8 ure vertrokken de gasten en werden spoedig door den Prins naar den wal gevolgd, tot het bijwonen van de *gran funcion estraordinaria*, die *en obsequio de S. A. el Principe de Orange* (zoo als het affiche luidde) in den Italiaanschen schouwburg gegeven werd. De voorstelling bestond uit de *Martyrs (il Poliuto)* van *Donizetti*, en voldeed in allen deele aan de verwachting van den Prins en zijn gevolg.

„De dag van heden (26 sept.) was tot het doen van een gelijken togt door het eiland bestemd, als die welke op Majorca had plaats gehad; reeds ten 6 ure heden ochtend stonden dan ook de paarden en rijtuigen tot het doen daarvan gereed; de zware en aanhoudende regen, die heden gevallen is, maakte het echter, helaas, ondoenlijk of althans ongeraden, het plan te volvoeren. Z. K. H. begaf zich evenwel naar den wal, legde verscheidene bezoeken af, en bezocht en bezag veel merkwaardigs, onder anderen de prachtige kathedraal, welker beroemd orgel bij deze gelegenheid bespeeld werd op eene wijze, die Z. K. H. een uitstekend genoegen deed.

„Zoo straks, tegen 2 ure, stoomen wij van hier (Mahon) weg, ter voortzetting van onzen togt, en wel regtstreeks naar Napels, waar wij den 3 of 4 october denken aan te komen. Alles is wel aan boord. Het is eene regt aangename reis; wij genieten veel, maar — het is vaak ondragelijk warm." (*Dbl. v. 's Gr.*)

Vervolg van den uitslag der bekrooningen op de Algemeene Tentoonstelling, gehouden te Amsterdam van 24—28 september, door de Hollandsche Maatschappij van landbouw.

Werktuigen en gereedschappen. Nieuwe of verbeterde ploeg. 1ste prijs *A. de Gruyter*; 2de en 3de *W. Jenken*.— Nieuwe of verbeterde werktuigen, dienstig voor den akkerbouw. 1ste prijs *H. Hoeufft van Velsen*; 2de *J. P. Amersfoordt*; 3de *G. Stout*. — Nieuwe of verbeterde werktuigen tot gereedmaking van veevoeder. 1ste prijs *Enklaar en Riphagen*; 2de *Ransomes and Sims*; 3de *W. Jenken*.— Nieuwe of verbeterde boterkarns. 1ste prijs *Vereeniging voor Volksvlijt*; 2de *Enklaar en Riphagen*; 3de *Richmond and Chandeler*. — Nieuwe of verbeterde werktuigen tot kaasmaken. 1ste prijs *de Waal en Co.*; 2de *Vereeniging voor Volksvlijt*; 3de *G. van Beek*. — Nieuwe of verbeterde werktuigen voor den tuinbouw. 1ste prijs *W. Jenken*; 2de *J. Peignat*. — Verzameling tuinsieraden, bloem- en tuinpotten of vazen. 1ste prijs wed. *J. F. Hunck en Zn.*; 2de *E. C. Martin*; 3de *L. W. Schutz*. — Droogbuizen of drains. 2de prijs *Cremer en Co.* — Aardkunde. 1ste prijs *Holl. Maatsch. van Landbouw*; 2de *J. van Brussel*.

Allerlei, of voorwerpen in het programma niet opgenomen. Gouden medaille. *Ransomes and Sims*. — Zilveren medaille. *Richmond and Chandeler*. — Zilveren medaille voor de ruime inzending. *Keyser en Swertz*. — Prijzen van het bestuur. *Ransomes and Sims* vijf prijzen; *J. P. Amersfoordt* vier; *G. Stout*, *J. Peignat* en *G. J. Oolman* ieder 2; *Enklaar en Riphagen*, *W. Jenken*, *Barret Exall & Drewes*, *D. L. Ponsioen*, *Whitehead* en *de Waal en Co.* ieder 1.

Vee en Pluimgedierte. Dekhengsten, voor zware tuig- en koetspaarden, geb. in 1854 of vroeger. 2de prijs *A. H. van Wickevoort Crommelin*; prijs van het bestuur, zijnde geb. in 1855, *F. Siewerts*. — Veulen-merrien. 1ste prijs *B. A.* baron *van Verschuer*. — Spannen koetspaarden, geb. 1851, 52 of 53. 2de prijs *S. Speelman*. — Spannen wagenpaarden, geb. in 1850, 51 of 52. 1ste prijs *G. van Sijtveld*; 2de *N. Mensink*. — Spannen ploegpaarden, het doelmatigste opgetuigd voor ploegslede en ploeg. 1ste prijs *P. H. Six*; 2de *A. H. van Wickevoort Crommelin*. — Jonge paarden, inl. ras, geb. in 1855 of 56, onverschillig van welk geslacht. 2de prijs *F. Siewerts*; 3de *H. van Haren*. — Rijstieren van Friesch ras, geb. in 1855. 2de prijs *J. Noome*; 3de *O. R. van Andringa de Kempenaer*. — Rijstieren van Hollandsch ras, geb. in 1855. 1ste prijs *C. van Beusekom*; 2de baron *van der Borch*, gen. *van Rouwenoort*; 3de *C. Beets*; prijzen van het bestuur *F. Brunt*, en *Bake*, te Hilversum. — Rijstieren van vreemd ras (volbloeds), geb. in 1855 of vroeger. 1ste prijs *D. R. Gevers Deynoot*; 2de *A. H. v. Wickevoort Crommelin*. — Rijstieren van inl. ras, geb. in 1856. 1ste prijs *G. A. van Houweninge*; 2de *J. Noome*; 3de *J. van der Breggen*; prijs van het bestuur *M. de Wit*. — Rijstieren van vreemd ras, geb. in 1856. 1ste prijs *D. R. Gevers Deynoot*; 2de *G. Vreeburg*; 3de *G. Cruif*. — Melkgevende koeijen, niet ouder dan 5 jaren, Groningsch ras. 3de prijs *W. Steenvoorden*. — Melkgevende koeijen, Friesch ras, niet ouder dan 5 jaren. 2de prijs *A. Nienhuis*. — Melkgevende koeijen, Noordhollandsch ras, minstens 2 stuks, niet ouder dan 5 jaren. 2de prijs *M. de Wit*. — Melkgevende koeijen, 2 stuks, niet ouder dan 5 jaren, Zuidhollandsch ras. 1ste prijs *P. M. Hoek*; 2de *J. van Dam*; 3de *Ph. Lugtigheid*. — Melkgevende koeijen, niet ouder dan 5 jaren (vreemd ras volbloed). 1ste prijs *M. de Wit*; 2de *J. Groot*, Wz.; 3de *D. R. Gevers Deynoot*. — Melkgevende schotten, geb. in 1854. 1ste prijs *Ph. Lugtigheid*. — Melkgevende vaarzen, geb. in 1855. 1ste prijs *C. Oly*; 2de *C. Avis*, Cz. — Ossen, oud 2 jaren. 1ste, 2de en 3de prijs *E. van Beusekom*. — Graskalveren, inl. ras, geb. 1857. 3de prijs *M. de Wit*. — Graskalveren van vreemd ras, geb. 1857. Prijs van het bestuur, zijnde één stier, *D. R. Gevers Deynoot*. — Springrammen van Holl. ras, geb. 1856 of vroeger. 1ste prijs *C Groenewegen*, Bz., met het lot; 2de *J. Lz. Romeyn*. — Springrammen, van gekruist ras, geb. in 1856 of vroeger. 1ste prijs *C. van Beusekom*; 2de *F Brunt*; 3de *D. T. Gevers van Endegeest*. — Springrammen, van vreemd ras (volbl.), geb. in 1856 of vroeger. 1ste prijs *E. van Beusekom*; 2de *C. D. Tijssen*; 3de *B. A.* baron *van Verschuer*; prijs van het bestuur *P. H. Six*. — Vier ooijen, gekruist ras, geb. 1856 of vroeger. 1ste prijs *H. Wessels*; 2de *C. van Baar*; 3de *B. A.* baron *v. Verschuer*. — Vier ooijen, van vreemd ras (volbloed), geb. in 1856 of vroeger. 1ste prijs *C. D. Tijssen*; 2de *B. A.* baron *van Verschuer*; 3de *G. R. Abbring*. — Twee melkgevende schapen. 1ste prijs *D. Bier*; 2de *C. Hartog*; 3de *C. Avis*, Cz. — Lammeren, inl. ras. 1ste prijs *P. H. Six*. — Zes lammeren, vreemd ras (volbloed) 1ste prijs *B. A.* baron *van Verschuer*; 2de *C. D. Tijssen*; 3de *W. Sluis*. — Lammeren, van gekruist ras. 1ste prijs *B. A.* baron *van Verschuer*; 2de *H. Wessels*; 3de *D. T. Gevers v. Endegeest*; prijzen van het bestuur *D. R. Gevers Deynoot* en *G. C. v. d. Hoef*. — Zes lammeren van de eerste kruising, geteeld onder de afd. Waard en Groet. 1ste pr. *F. Sieuwertz*.— Ongewasschen schapenwol. 1ste prijs *M. de Wit*; 2de *W. Sluis*; 3de baron *van Heeckeren van Enghuizen*.

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

Ingezonden Stukken.

DE ZANG,

als verpligte leerstoffe voor de Lagere School, in de Wet op het Lager Onderwijs, opgenomen.

Een ieder, wien de belangen des volks ter harte gaan, en die den heilzamen invloed van den zang, als middel tot bevordering van volksbeschaving en volksgeluk, niet miskent, zal gewis, met innige dankbaarheid jegens den Wetgever, de bepaling, in Art. 1 l.a *i* van die Wet uitgedrukt, hebben gadegeslagen.

Maar — zal die zoo gewigtige bepaling haar weldadig doel bereiken, dan is het een stellig vereischte, dat de Onderwijzer wete wat *zingen* is, en *hoe* men kinderen *leert zingen.* Ik druk op het woord *zingen*, omdat, volgens de vroegere Wet (Art. 1 van 't *Reglement voor het Lager Schoolwezen enz.*), het onderwijs in den Zang wel niet gevorderd werd, doch de *Verordeningen op het afnemen der Examens enz* (Art. 9, 6°) den aanstaanden Onderwijzer eenige vragen aangaande de theorie van het Gezang deden voorleggen, ten gevolge waarvan dan ook in de meeste Scholen sedert eene reeks van jaren den kinderen zingen wordt geleerd.

Maar hoe! — Men hoore, en men zal zich kunnen overtuigen dat in verre de meeste Scholen wel een aanheffen van kinderstemmen gehoord wordt, doch 't welk alles behalve liefelijk of welluidend is. De reden daarvan is, mijns inziens, dat de Onderwijzers inspanning en kracht van stem voor zang nemen, zoodat de kinderen hunne natuurlijke stemkrachten overschrijden en *schreeuwen* leeren in plaats van *zingen.* De vruchten van zoodanig onderwijs zijn dan ook rijkelijk voorhanden in ons kerk- en straatgezang, hetwelk, ten spot van zoo vele jaren vrij algemeen Zangonderwijs, nog altijd een verbazende wanklank blijft in de ooren, niet van ons Nederlanders, die er mede opgewassen en aan gewend zijn, maar van alle vreemdelingen, die het geluk hebben onze kerken bij dag of avond en onze straten bij avond of nacht te bezoeken.

En nu — welk verschil is er, ten gevolge der nieuwe wetsbepaling, tusschen het vroeger zingen en 't nu aanstaande te verwachten?

Het antwoord ligt in het aangevoerde gereed: geen, — *ten zij men den Zang een speciaal voortdurend toezigt waardig keure.*

De nieuwe Wet geeft in Art. 44 de *theorie* van het zingen op onder de verpligte leervakken voor het examen van den Onderwijzer, en in Art. 52 bepaalt zij het toezigt op het onderwijs. Zij, die daarmede zullen worden belast, zullen gewis eenige vragen over de theorie van het zingen uit eenige Handleiding daartoe den aanstaanden Onderwijzer kunnen voorleggen; ja — wat meer is — deskundigen zullen hen in dit hun onbekend vak kunnen bijstaan (Art. 41), maar deze laatste bepaling slaat alleen op de zittingen tot het houden van de examens.

Hier doen zich dus de volgende vragen voor:

Wie zullen het voortdurend toezigt over den Zang houden? —

Kan zulks, met eenige hoop op verbetering van het gezang, van de in Art. 52 genoemde Commissien, Opzieners en Inspecteurs verlangd worden? —

Zou het niet wenschelijk zijn, dat er éénheid in dat onderwijs plaats greep? — dat er éne bepaalde, door de ondervinding goed bevonden, Handleiding en Methode gevolgd werd, en de kinderen, niet hier volgens het oude *ut, re, mi*, dáàr volgens het *a*, *b*, *c*, elders volgens de Duitsche benamingen, onderwezen werden? en dat (met voorbijgaan van de *stemvorming*, waarmede te veel zou gevergd zijn.) vooral de *stemleiding*, of liever de *niet-stemverkrachting* op den voorgrond werd gesteld? —

En zou die éénheid niet worden bevorderd door de aanstelling van éénen, of, zoo noodig, meerdere aan de Provinciale Inspecteurs toegevoegde deskundigen, met een voortdurend toezigt over het Zangonderwijs belast? —

Deze vragen kwamen, bij het lezen van de bepalingen over het Zangonderwijs in de nieuwe Wet op het Lager Onderwijs, bij mij op uit warme belangstelling in dat gedeelte van het volksonderwijs. hetwelk ik in andere Landen als zoo heilzaam voor volksbeschaving heb leeren kennen, en hetwelk, goed ingerigt, ook bij ons eene zoo schoone toekomst voor de lagere volksklassen belooft.

Eene veeljarige eigen ondervinding toch heeft mij overtuigd, dat in den regel bijna alle kinderen de geschiktheid tot Zangonderrigt bezitten, en dat deze geschiktheid slechts ontwikkeling behoeft, om de heerlijkste vruchten te dragen.

A.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 6 October.

OVERLEDEN: H. J. Gosselaar, wed. L. M. Knap, 74 j. — W. L. A. de Roo, z., 4 m. — A. Weteleng, jm., 86 j. — A. Schuuring, z., 3 j. — M. van Elburg, z., 18 d. — C. Kuyt, z., 18 d. — J. W. Schotemeijer, z., 2 j. — J. C. G. Verbeek, d., 16 d. — M. J. Schreurs, vrouw van J. van Beek, 75 j. — P. A. de Groot, man van J. E. Meijer, 39 j. — G. W. F. C. Kleyn, jm., 29 j. — J. A. Bruininks, z., 4 j. — M. A. van Wijk, d., 15 d. — E. Bentz, d., 1 m. — N. Korporaal, wed. A. Plasmeijer, 65 j.

BEVALLEN: P. den Toom, geb. Waaijers, d. — E. Demmenie, geb. Pelt, d. — J. M. Kilian, geb. Bosman, z. — H. Gerla, geb. de Kok, d. — J. Kuiper, geb. van den Ende, z. en d. — E. Degemans, geb. Sheen, d. — A. C. A. de Rooy, geb. van Asten, z. — C. S. Gurges, geb. Hilgemeier, d. — Y. H. Schilperoort, geb. de Wit, d. — J. Booy, geb. van der Mey, z. — J. Poulis, geb. Kerkhof, z. — J. Haccou, geb. Rijnnoy, z.

233ste Staats-Loterij.

Prijzen van ƒ 100 en daarboven.

Vijfde Klasse, 13de Lijst: N.° 2991 en 9101, ieder ƒ 400; N.° 280, 13273 en 14450, ieder ƒ 200; N.° 154, 623, 3097, 8776, 12293, 15026 en 15271, ieder ƒ 100.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 6 october. Gearriveerd *Louise* (st.) van Grangemouth: *Rotterdam*, Rusman qq., van Brouwershaven; *Ecliptica*, Boomgaard, van Swansea; *Gezina Mensinga*, Vlas Pot, en *Catharina*, de Groot Bakker, beiden van St. Petersburg: *Diana*, Fijn, v. Cardiff; *Belmont*, Ham, en *Agenoria*, Shaw, beiden van Sunderland; *Patriot*, Patrick, en *Lord Teignmouth*, Easson, beiden v. Newcastle, en *Seine* (st.) v. Havre. — Vertrokk. *Annechina Harmina*, Stutvoet, n. Dantzig; *Venus*, Salisbury, en *Argo*, Petersen, beiden n. Middlesbro'; *Rose*, Smith, en *Perseverance*, Johns, beiden n. Newcastle, en *Janna*, Smilde, n. St. Petersburg. — Zeilklaar *Avondale*, Ruark, n. New-Orleans. en *George Warren*, Bentley, naar Boston; Z. W. — W.

BRIELLE 6 oct. [W. Z. W. — W.] Vertrokken *Swanland* [st.] naar Hull; *Batavier* [st.] en *Schiedam* [st.], beiden naar Londen.

MAASSLUIS 6 october. Heden gearriveerd *Three Brothers*, W. Hopkins, van Rochester. — Vertrokken *Ganymede*, Hertz, en *Leonard Hollis*, Roberts, beiden naar Newcastle; *Eliza Pickering*, N. N., n. Stockton; *Stemster*, M'Bride, n. Wick; de wind W. Z. W.

BROUWERSHAVEN 6 oct. (Z. W. — W.) Gearriveerd *X'L*, Holdridge, v. Newcastle, en *Kosmopoliet*, Bouten, van Hellevoetsluis.

TEXEL 5 oct. [N. — N. N. W.] Gearriveerd *Bürgermeister Bencard*, Hoff, van Odessa; *Diana* [st.] v. Londen; *Utility*, Paulson, v. Newcastle; *Caronto*, Carturzo, v. Kroonstad; *Andrea*, Hesselberg. v. Nerva, en *Condor*, Holm, v. Frederikstad. — Vertrokken *Hendrika Gezina*, Kwint, n. Syra en Smyrna; *Ondine* [st.], Lovius, n. Bordeaux; *Harmonie*, Barelds, n. Liverpool; *Drie Gebroeders*, Visser, en *Vrouw Dieuwke*, Feenstra, beiden n. Londen; *Amelia & Mary*, Wanless, n. Sunderland; *Janus*, Christensen, naar Drammen; *Zeemeeuw*, Bontekoe, op avontuur.

TEXEL 6 oct. (W.) Gearriveerd *Fama*, Cremer, v. Rio-Janeiro, l. v. Falmouth; *Commodore*, Kettles, v. Odessa; *Cervo*, Longobardo, v. St. Petersburg, en *Mariucia*, Gambardella, v. Kroonstad.

VLIE 3—4 oct. Vertrokken *Superior*, Youns, en *Ann Proud* Forster, beiden naar Sunderland; *Hero*, Meijer, n. Newcastle; *Hawk*, Bateman, n. Engeland; *Erstiena Allida*, de Vries, n. Riga; *Hanna Christensen*, Andersen, n. Christiania; *Vriendschap*, Holstein, n. Frederikstad; *Elise*, Lange, n. Hamburg; *Johanna Ettina*, Schuur, op avontuur.

VLISSINGEN 5 oct. Voor Antwerpen bestemd zijn op de Schelde gearriveerd *Hero*, Thompson, en *Midnight*, Hatch, beiden van Akyab; *Grevinde Danner*, Tscherning, van Aux Cayes; *Trinidad*, Salazar, van Havanna (in quarantaine); *C. A. Stamler*, Rogers, van New-York, en *Dolphijn*, Holman, van Wismar. — Vertr. *Evangeline*, Hall, naar Konstantinopel, en *Jeanne Marie*, Kolle, op avontuur.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

RIO-JANEIRO 31 aug. *Stad Appingedam*, Bebingh, Liverpool.

BOSTON 19 sept. *Johanna Brons*, Bouman, Rotterdam.

SMYRNA 21 september *Californië*, van der Valk, Antwerpen; — 24 dito *Boreas*; van der Tas, Vlaardingen.

VENETIE 1 oct. *Petrus Jacobus*, de Jonge, Amst.

GIBRALTAR 24 sept. *Corvino*, Carisculo, Girgenti n. Dordrecht.

LISSABON 28 sept. *de Marne*, Beukema, Shields.

OPORTO 21 sept. *Christina Jacquelina*, Bosker, Riga.

BELFAST 2 oct. *Vansittart*, Perriam, Rotterdam.

QUEENSTOWN 2 oct. *Drie Aurelia's*, Everts, Venetië.

CORK 3 oct. *St. Willebrordus*, Boekhout, Livorno.

WATERFORD 2 oct. *Jantina Gesina*, Fijn, Taganrok.

Bij WATERFORD 2 oct. *Gebroeders*, Loodijzen, Konstantinopel n. Queenstown [85 dagen reis].

LIVERPOOL 3 oct. *Alberdina*, Deddes, Alexandrië (E.).

BRISTOL 5 oct. *Balmoral* (st.), Rotterdam.

FALMOUTH 3 october *Regina*, Ingerman, Akyab, en *Anna Elizabeth*, Schrikkema, Rio-Janeiro, beiden om order.

APPLEDORE 2 oct. *Pilot*, Cook, Liverpool n. Dordrecht, om een lek te stoppen.

Bij DOUVRES 1 oct. *Duisburg*, Meijer, Rott. n. New-York; — 3 dito *Tasmania*, Jonker, Amst. n. Padang; — 4 dito *Drie Vrienden*, Anderson, Batavia n. Zierikzee.

GRAVESEND 5 oct. *Eendragt*, Martens, St. Petersburg.

SUNDERLAND 3 oct. *Abraham*, Dinsdale, Amst.; *Bürgermeister Petersen*, Permien, Dordrecht; — 4 dito *Ocean Queen*, Minikin, Middelburg.

BONESS 2 oct. *Compass*, Newson, Rotterdam.

DUNDEE 2 oct. *Ayolt & Thomas*, de Jonge, en 3 dito *Vigilantia*, Woldinga, beiden St. Petersburg.

HAMBURG 2 octob. *Hosianna*, Wilters, *Frau Trientje*, Evers, en 3 dito *Willem*, Kröger, alle drie Amsterdam.

Op de ELVE 3 october *Catharina*, Loots, Texel.

BREMERHAVEN 2 oct. *Vrouw Janna*, Oosterhuis, Amst.

KIEL 2 oct. *Jan Jacob*, Schaap, St. Petersburg; *Vrouw Hillechina*, Joosten, Randers.

SWINEMUNDE 1 oct. *Geertruida*, Zoutman, Newcastle.

KROONSTAD 25 sept. *Gesina Catharina*, Everts, Amsterdam; *Tjetska*, Doewes, Rott.; — 27 dito *Minerva*, Oldenburger, en *Catharina Vroom*, Uil, beiden Newcastle; *Martha*, Postema, *Lambertha*, Karst, en *Zwaantina Thelina*, Sap, alle drie Amst.; — 3 oct. *Willem III* [st.], Haack, Amsterdam.

CHRISTIANIA 5 oct. *Themis*, Jonker, Amsterdam.

GOTHENBURG 4 oct. *Constantia & Elizabeth*, Legel qq., Amst.

KOPENHAGEN 30 septemb. *Alida Ikina*, Scholtens, Sunderland; *Stiernen*, Eliasen, Amst.; — 1 october *Margaretha*, de Winter, Dantzig; — 2 dito *Maria Laurentia*, Kleininga, St. Petersburg naar Londen; — 4 *Noord-Holland* (st.), Amst. naar Stockholm; heeft de reis voortgezet.

In de SOND 30 sept. *Gezina*, Bekkering, Newcastle n. Dantzig; — 2 october *Levant*, van der Velde, St. Petersburg naar Dordrecht; *Catharina*, Feiken, Stettin naar Groningen.

RENDSBURG 29 sept. *Anna Johanna*, Rix, Kiel naar Amst.; — 30 dito *Siberlina*, Jonker, *Tekla*, Meijer, en *Bouwina*, Heins, alle drie Stolpemunde naar Harlingen.

Vertrokken:

GALATZ 18 sept. *Catharina*, v. d. Wal, Queenstown of Falmouth.

VENETIE 29 sept. *Monnikendam*, Flik, Triest.

DUBLIN 3 oct. *Jeanne*, Kroon, Liverpool.

LIVERPOOL 4 oct. *Albatross* (st.), Lyall, Rotterdam.

HOLYHEAD 3 oct. *Catherine & Jane*, Lewis, (Runcorn) Dordt.

FALMOUTH 4 oct. *Chase*, Hurrell, (Odessa) Amst.

YARMOUTH 2 oct. *Maria*, Molenaar, Sunderland.

SHIELDS 3 oct. *Taragon* en *William & Mary*, beiden Rott.

WICK 2 oct. *Twee Broeders*, Sterrenberg, Harburg.

PETERHEAD 1 oct. *Robert*, Jemmett, Rotterdam.

ALLOA 1 oct. *John Wray*, Dinsdale, Rotterdam.

BONESS 1 oct. *Sabina*, Martin, Rotterdam.

DUNDEE 3 oct. *Provincie Overijssel*, Veldhuis, Zwolle.

BREMERHAVEN 1 oct. *Goede Verwachting*, Kremer, Stettin; — 2 dito *Trientje*, Juist, Zaandam; *Froukina Hillechina*, Forma, Dantzig; — 3 *Vrouw Antje*, Drent, Amst.

TRAVEMUNDE 2 oct. *Hillechina Catharina*, Mool, Oostzee.

SWINEMUNDE 1 october *Roelfina*, Kars, Antwerpen.

KROONSTAD 25 sept. *Agatha*, Zeilinga, Dundee; *Harmonie*, Doewes, *Catharina*, Bekkering, en *Juliana Louisa*, Spijkman, alle drie Amst.; *Genius*, Feindt, *Kjerstine Margrethe*, Abrahamsen, en *Clipper Galjoot*, Boer (voor Hazewinkel), alle drie de Maas; *Morgenster*, Drent, *Gruno*, Klunder, *Magrietha*, Klasen, en *Hendrika Ellida*, Oorburg, alle vier Kopenhagen.

KOPENHAGEN 30 sept. *Gezusters Boll*, Engelsman, Dantzig.

Uitgeklaard:

LONDEN 2 oct. *Catharina*, Vos, Laurvig; — 3 dito *Hillechina*, Schuring, Kopenhagen; *Stientje Maria*, Vos, Laurvig.

NEWCASTLE (tot 30 sept.) *Kiel-Windeweer*, Moesker, Barcelona; *Industrie*, Pulster, Oporto; *Vriendschap*, Bakker, Koningsbergen; *Jonge Wicher*, Kuitze, Lubeck; *Ida Hillechina*, Broekema, en *Catharina*, Drok, beiden Kiel; *Epaminondas*, Brandt, Boston.

In lading:

NEW-YORK 16 sept. *Brewer*, Westberg, Rotterdam; *Hero*, Stafford, Amst. en Rotterdam.

LIVERPOOL 2 oct. *Harmonie*, Zegelken, Rott. en Dordrecht.

ELSENEUR 2 october. Kapit. Ward, voerende de Engelsche brik *Atkin*, van Wijburg alhier aangekomen, rapporteert dat hij den 22 sept. in de Golf van Finland heeft zien zinken een kofschip, zonder dat

het hem mogelijk was aan de equipage, naar hij meent uit vijf man bestaande, hulp te bieden. Op den spiegel stond de naam *Allade* (? *Alida*); het schip voerde eene witte vlag met de letters V R; het scheen aangezeild te zijn en had de boegspriet en boot verloren.

Gepraaid:

Den 23 sept., op 42 gr. 19 min. NB. en 12 gr. 31 min. WL., de Ned. bark *Watergeus* (n.° 169), kapit. W. H. Kramer, van Amst. naar Batavia.

Cargalijsten.

Rotterdam.

NEW-YORK, Akyab, J. J. Klein. — 462 v. Harst en 6000 Pijpstaven, Moens en Kolff; 2 v. Koper, Wachter en Zonen; 2 v. Was, Kaupé en Wilde, te Amst.; 30 v. Potasch, Grein Hooft; 100 v. Terpentijn en 1400 v Harst, S. A. le Vino en Co.; 250 k. Extract van Verwhout en 25 v. Potasch, Gebr. Nottebohm; 120 kistj. Tabak, R. Kraemer en Co.; 22 k. Gom Elastieke Schoenen, L. Blackstone; 1 k. Boeken, W. S. Campbell; 2 v. Koper, B. A. Mispelblom en Co.; 100 v. Terpentijn, H. J. Bicker; 2323 st. Verwhout, G. en M. Kohler; 36 coll. Ploegtoestel en 1 k. Koopm., Hoffman, Dorrepaal en Co.; 5 k. Kaarsen, 68 Planken en 1 Scheepsknie, W. Bunge en Co.; 200 v. Harst, 32 v. Pot- en Parelasch en 1 vaatje Koopmanschap, Ontshoorn en v. d. Held; 25 v. Potasch, D. H. en W. Pompe; 10 v. Potasch, 1 k. Kaarten, 99 h. en 25 k. Tabak, 100 k. Extract van Verwhout, 1 k. Koopm. en 50 v. Vleesch, Order.

MIDDLESBRO', Creole, J. Howes. — 167 ton Gietijzer en 165 Spoorstaven, C. Hemmann en Co.; 10 t. Gietijzer, J. H. Claus en J. Raulino.

PETERHEAD, Sophie, H. Christoffers. — 50 t. Haring, Willemse, de Bie en Co.; 850 t. dito, Order.

BONESS, Jane Hughes, M. Read. — 172 t. IJzer, A. T. Sölling en Co.

ARCHANGEL, Jantina, C. J. Boon. — 60 v. Rundvleesch, 106 last 13 mud Rogge en 275 Matten, Order.

St. PETERSBURG, Anna Arnoldina, D. H. v. Wijk. — 100 bond. Rein Hennep en 200 Matten, M. en R. de Monchy.

LUBECK, Heidewika Regina, J. L. Pekelder. — 8 last 12 mud Rogge, 30 Matten, 40 last 27 mud Raapzaad en 55 Matten, Order.

NB. Van de per Marianne, kapit. Haesloop, van Baltimore, gemelde 275 vaten Tabak aan Order komen 135 vaten aan R. Kraemer en Co. — Per Arnold Böninger, kapit. Hashagen, mede van Baltimore, zijn nog aangebragt 17 v. Tabak, Gebr. Nottebohm, en 40 v. dito, R. Kraemer en Co.

Dordrecht.

PISAGUA, Minnita, F. C. Branslow. — 2476 z. ruwe Salpeter, J. B. 't Hooft.

Amsterdam.

GALATZ, Johanna Wilhelmina, Faber. — 84 last Rogge, W. Kaars Sijpestein.

CHRISTIANIA, Christian August, Apenesa. — 1 lading Hout, Ebeling en Brandt.

BREMEN, Margrieta, Dost. — 224 b. Rijst, van Beek en Jurjans; 36 v. Kokosolie, N. D. Brandon; 18 v. dito, Voratius en Alberda; 9 v. dito, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, voor Passagiers en Goederen, het bijzonder snelzeilend Nederl. Clipper-Campagne-Schip *Tollens*, kapitein *T. van Rossen*; vertrekt 10 October. Adres ten kantoren van *Wambersie en Crooswijck*, te Rotterdam, en *de Coningh en Co.*, te Amsterdam.

BOSTON, het Amerikaansch Barkschip *Abagun*, kapitein *S. T. Donnell.* Adres ten kantore van *Wambersie en Crooswijck.*

FERNAMBUCQ en BAHIA, het Ned. Schoenerschip *Speculant*, kapit. *L. v. Wagtendonk.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

MALTA en KONSTANTINOPEL, het Hanoversch Brikschip *Amicitia*, kapitein *H. H. Arends.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*,

KOPENHAGEN, het Deensch Schoenerschip *Danmark*, kapitein *N. J. Pie.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

PALERMO en MESSINA, het Nederl. gezinkt Schoener-Galjootschip *Hillechina*, kapitein *S. B. Hooghoudt.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

PORT ELISABETH, in de Algoa Baai, het Ned. Brikschip *Karel August*, kapitein *A. Huizer.* Adres bij de Reeders *van Overzee en Co.* en bij de Cargadoors *Hudig en Blokhuyzen*, *Kuyper, van Dam en Smeer* alhier en *de Coningh en Co.* te Amsterdam.

Beursberigten.

MADRID den 5 October.

Spanje 1¼ pc. 26⅜; dito Binnenl. 3 pc. 39¼.

PARIJS den 6 October.

Frankrijk 3 pc. 68. 45. Spanje 1¼ pc. 25⅜; dito Binnenl. 3 pc. 37⅜.

LONDEN den 6 October.

De Geconsolideerden 3 pc. 90¼ a 90½. Spanje 1¼ pc. 25⅜ a 25⅞ dito Buitenl. 3 pc. 40½ a 41; Mexico 3 pc. 21⅛ a ¼, Illinois 82½ a 83; dito Shares 101 a 103.

AMSTERDAM den 6 October.

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld..... 2½ pCt.	63¼	63⅜	63 9/16
»	dito dito ..... 3 »	76 7/16	76½	76 7/16
»	dito dito ..... 4 »	97 1/16	97⅛	97 1/16
»	Amort.-Syndicaat ..... 3½ »	91		
»	Handel-Maatschappij .. 4½ »	150	150¼	150¼
»	O. I. Leening......... 4 »	95½		
»	Leen. Holl.-Spoorweg 4½ »			
»	Rijn-Spoorweg......... 4½ »	100		
»	Maatsch. v. Weldadigh. 4 »			
BELGIE,	Cert. bij *Rothschild.* 2½ »	52		
FRANKR.,	Certificaten............ 3 »			
SPANJE,	Buitenlandsche........ 1¼ »	25½	25 9/16	25½
»	dito .... 3 »	42¼		
»	Binnenl. a *f* 6000 ...... 3 »	37 7/16	37½	37 7/16
»	Amortisable Schuld....	6	6 1/16	
»	Bewijzen van Coupons...	5½		
PORTUG.,	Oblig................. 3 »	45	45 1/16	45
»	dito 1856. .... 3 »	44½		
»	Uitgest.			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co.*.... 5 »	105		
»	dito dito 1828/29 5 »	104		
»	Cert. dito 1831/33 5 »	94½	94⅝	
»	dito dito 1840.... 4 »			
»	dito bij *Stieglitz* ..... 4 »	86		
»	dito » dito Nieuwe 5 »	98⅞		
»	dito » dito 1855 dito 5 »	100	100 3/16	100 3/16
»	dito te Londen........ 5 »	99		
»	Certific. van Assign. .. 6 »	67½		
»	Inschr. dito .... 6 »			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500.......... *f*	155¼		
»	Obligatien............... 4 pCt.	80	80½	
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co.*... 5 »	76½		
»	dito dito .... 4 »	61¼		
»	dito Metall. Oude..... 5 »	73 9/16	73⅝	73 9/16
»	d.° Nieuwe bet. te Amst. 5 »	85⅜	85⅜	
»	dito Nation. Metalliek. 5 »	75 7/16	75½	75 7/16
»	dito Metalliek .... 2½ »	38½		
»	Weener Aand. fl. 250.. 4 » *f*	314¼		
BRAZILIE,	1824, £ 100.......... 5 »	99⅜	99½	
EQUADOR,	£ 100.................... 1 »			
»	Onbepaalde............ 1 »			
VENEZ.,	Oblig. .... 4½ »	28	28¼	
»	Uitgest.................. 2 »	11		
GRENADA,	Oblig.................... 3½ »	19½		
»	Uitgestelde............			
MEXICO,	Oblig. .... 3 »	19 11/16	19⅞	
»	dito, Onbepaalde..... 3 »			
ILLINOIS,	.... 7 »	87½		

Handel-Maats. 4½ pc., 149⅜ a 149½ contant. Rusland, Cert. Adm. te Hamburg, 5 pc., 98. Weener Bankactien *f* 1109. Brazilie, 1843, £ 100, 5 pc., 97½ Philad. bij *Hope en Co.*, Lr. A., *f* 750 a *f* 751. Russische Spoorweg Aand, *f* 76, dito Illinois *f* 103½.

Beleening 4½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 5 pc.

De meeste fondsen verkeerden heden in eene flaauwe stemming bij weinig handel.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland 2½ pc. 63 9/16. Spanje, 1¼ pc. 25½; dito Binnenl. 3 pc. 37 7/16. Oostenr. Metall. 5 pc. 73 9/16.

ROTTERDAM den 6 October.

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld..... 2½ pCt.	63⅜	63½	
»	» » ..... 3 »	76¼		
»	» » ..... 4 »	97		
BELGIE,	Oblig. bij *Rothschild* ... 2½ »	52	52 1/16	52
SPANJE,	Oblig. 3 pCt. nu .... 1¼ »	25⅜		
»	Binnenlandsche a 6/m ... 3 »	37¼		
»	Amortis. Schuld	6	6 1/32	6
PORTUGAL,	Oblig. te Londen 1856 3 »	44⅜		
RUSLAND,	Cert. bij *Stieglitz* 1854 5 »	98⅜		
»	» » » 1855 5 »	100¼		
»	» te Hamburg..... 5 »	98		
OOSTENRIJK,	Oblig. in Metalliek 2½ »	38 9/16	38½	38½
»	» » » 5 »	73⅜		
»	Nationale.............. 5 »	75¼	75 9/16	

Naar Spaansche fondsen was levendige vraag. Oostenrijksche werden op nieuw lager afgegeven. Overige soorten met weinig verandering.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 6 October.

Londen	3/m. *f* 11.58¾	St. Petersb.	2/m. *f* 175
	2/m. - 11.63¾	Frankf. a/M	6/w. - 99¼
	kort - 11.73¾	Augsburg..	6/w. - 35 9/16
Parijs..	3/m. - 55¼	Weenen....	6/w. - 33¼
	2/m. - 55⅜	Triest......	6/w. - 33⅜
	kort - 56 1/16	Livorno....	2/m. - 39
Bord...	2/m. - 55⅛	Genua	2/m. - 45¾
	kort - 55¾	Napels	2/m. - 82¾
Hamb...	3/m. - 34⅜	Disconto ...	5 en 5½ pc.
	2/m. - 34 15/16		
	kort - 35⅜		

AMSTERDAM den 6 October.

Hamburg 2 maanden 34 15/16 geld.	Londen... 3 maand. —.— geld.
Idem zigt........ 35⅜ »	Lissabon.. 3 » 40½ »
Londen.. 2 maanden 11.65 »	Porto..... 3 » 40½ »
Idem.. zigt....... 11.77½ pap.	Petersb... 2 » 174½ »

Marktberigten.

ROTTERDAM den 6 October.

GRANEN. Rogge: 144 ℔ Archangel *f* 195.

BOTER. 1ste kwaliteit *f* 59, 2de dito *f* 57.

SCHIEDAM den 6 October.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 142 ℔ Petersburger *f* 182 cont., *f* 184 6/w.; 144 ℔ Arch. *f* 194 6/w., *f* 195 3/m. Gerst: 127 ℔ Libau *f* 215 cont., *f* 217 6/w., *f* 218 3/m.; 128 ℔ Cours. *f* 216 6/w., *f* 217 3/m.

MOUTWIJN......... per Ned. vat zonder fust	*f* 20. 75	zonder
JENEVER .... » » » »	- 26. 25	de
AMST. PROEF..... » » » » »	- 27. 50	belasting.
SPOELING	- 0. 60	per ketel.

AMSTERDAM den 6 October.

KOOLZAAD. Heden is op 9 v. Olie in April a £ 81¼ gedaan.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 6 October.

MEEKRAP. De heden alhier gehouden veilingen zijn afgeloopen als volgt: van 262 v. SFFF 1856 zijn 6 v. verk. a *f* 33½. van 20 v. SFFF 1855 zijn 13 v. verk. a *f* 34. — De 50 ton driejarige Racijn van den Wilhelminapolder zijn verk. tot *f* 27½ a *f* 28.

AMSTERDAM den 6 October.

RIJST. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 6500 b. ongep. nieuwe Nacrensie per *Peking*, van Akyab.

LONDEN den 5 October.

GRAANMARKT. Binnenlandsche Tarwe weinig gezocht tot ongeveer vorige prijzen; buitenlandsche prijshoudend met goede vraag. Meel bragt ruim vorige prijzen op. Gerst als voren. Boonen en Erwten iets hooger. In Haver ging veel om tot iets hoogere prijzen. Zaden onveranderd. — Van den 28sten ll. tot den 3 dezer werden ingevoerd 3788 q. binnenl. en 5814 q. buitenl. Tarwe, 2275 q. binnenl. en 2101 q. buitenl. Gerst, 7572 q. binnenl. en 15622 q. buitenl. Haver en 1778 z. binnenl. en 371 z. en 130 v. buitenl. Meel.

VEEMARKT. De handel in Runderen was niet levendig, doch in Kalveren en Schapen daarentegen wel, terwijl Varkens goede prijzen opbragten. — Ter markt waren 5746 Runderen en 22,300 Schapen. Gedurende de vorige week werden van het Vasteland aangevoerd 1770 Runderen, 429 Kalveren, 6469 Schapen en 391 Varkens.

ANTWERPEN den 5 October.

In KOFFIJ ging heden niets om. — De GRAANMARKT is kalm en zonder handel. — HARST. C.a 300 v. transp. Amerik. vonden nemers. — RIJST. De markt is vast. Er zijn gedaan 1670 b. ong. Moulmein en 440 b. gep. dito. Eene lading van 9000 b. die van Akyab gewacht wordt is direct verkocht. — SUIKER. Er zijn afgedaan 134 k. Havanna.

HAVRE den 3 October.

KATOEN. De week sluit met veel vraag. De heden omgezette partijen bedroegen te zamen 1900 b. met zeer vaste prijzen. — KOFFIJ. Voor uitvoer zijn heden gedaan 160 b. Haïti tot fr. 73. 50. — RIJST. Er is heden een veiling van 5804 b. BS. en 2703 b. gez. Bengaal gehouden. Voor gez. is fr. 12 a 13. 75 en voor BS fr. 7. 25 a 11. 50 besteed.

AVIGNON den 3 October.

MEEKRAP. De prijs voor alizaris is een weinig gestegen; men betaalde fr. 49 a 50 voor rosé, fr. 55 a 56 voor palud op 30 maanden en fr. 54 voor dito op 18 maanden. Er is weinig voorraad gereed: de wortelen zijn tot heden in prijs gestegen naar gelang zij gereed kwamen, ofschoon er in den laatsten tijd weinig kooplust was, waaruit blijkt dat er geen overvloed is geweest gelijk men verwachtte en dat inderdaad de opbrengst van den oogst welligt nog geringer zal zijn dan men dacht. Oude gemalen wordt gehouden op fr. 64 a 65 voor SFFF rosé en op fr. 68 a 70 voor SFFF palud.

Advertentien.

Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond bij het treurig overlijden onzer dierbare Moeder en Behuwdmoeder, JOHANNA DEN HOED, Weduwe van F. VAN DER VELDE Cz., betuigen wij bij deze onzen opregten dank.

Nieuwland, *bij Schiedam*, 4 *October* 1857.

Uit aller naam, C. VAN DER VELDE.

Mijne geliefde Echtgenoote, *PETRONELLA SUSANNA KRUYFF*, beviel heden van eene *doode* DOCHTER.

Rotterdam 5 *October* 1857.

M. RETEMEIJER.

VOLKS-VOORLEZINGEN.

De **VOLKS-VOORLEZINGEN** van het Rotterdamsch Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* zullen weder gedurende het aanstaande Winter-Saizoen, *elken Donderdag avond* van 8 tot 9 ure, gehouden worden in de **Kleine Schotsche Kerk**, in de Lombardstraat, te beginnen den 29 October aanstaande.

Mannen, boven de 18 jaren, van deze Inrigting verlangende gebruik te maken, kunnen zich, ter bekoming van Toegangbiljetten, mits met schriftelijke opgave van Woonplaats, Wijk en Nommer, vervoegen bij de

Commissarissen van Orde:
- A. VAN HATTEM, in den Oppert, wijk 6, n.° 44.
- K. OLDENBURG, Goudscheweg, Groene Laan, wijk 13, n.° 749,
- F. A. LANDSMAN, Lange Torenstraat, boven de Nieuwe Stads-School.

Namens de Commissie tot het Volks-Onderwijs,

Rotterdam 5 *October* 1857.

P. F. HUBRECHT, *Lid en Secretaris.*

, H. VRIESENDORP, J. P. M. BOONEN, E. MAURITZ, A. C. VAN WAGENINGEN *Jr.* en P. J. DE KANTER *Jr.*, Makelaars te Dordrecht, als last hebbende van hunne Meesters, zijn voornemens te veilen en te verkoopen:

2500 Vuren en **Grijnen *Koperwijksche* BALKEN**, maats en ondermaats, van 4 El 5 Palm (16 vt.) tot 8 El 5 Palm (30 vt.). Voorts eene aanzienlijke Partij **DEELEN, JUFFERS, KOLDERS** en meer andere **HOUTWAREN.** Welke *twee dagen* vóór de Verkooping genommerd zullen liggen; de Balken in het Maartensschat en het overige in de Loodsen en Erven van *Jacob Vriesendorp en Zoonen.*

De verkooping zal zijn bij J. ZAHN, in *het Nederlandsche Koffijhuis*, over het Marktplein, op Vrijdag den 9 October 1857, des namiddags ten HALF DRIE URE precies.

Nadere onderrigting is te bekomen bij bovengenoemde Makelaars.

Openbare Verkooping.

De **ONROERENDE GOEDEREN**, ten overstaan van de Notarissen A. VAN WEEL *Dz.*, te Ooltgensplaat, en P. DE VRIES, te Middelharnis, op den 30 September jl. geveild, hebben alstoen opgebragt:

Het **Huis** en **Schuur**, te *Oudetonge*, C, 896–899,	*f* 1425.
De 15.69 El **Tuinland**, *aldaar*, C, 866, 779, 780, 793, ...	- 715.
De 1.42.90 El **Bouwland**, *aldaar*, C, 620, 621,	- 1276.
De 5.08.49 El **dito**, onder *den Bommel*, C, 113—117 en 112 gedeeltelijk, ...	- 3458.
De 15.53.59 El **dito**, *aldaar*, C, 313, 316, 317, 320—327, 519, ...	- 9322.
Het 1/12 in de **Oudelandsche Meestoof**, te *Oudetonge*, C, 569, 570, ...	- 730.

Zullende de *Afslag* plaats hebben op Woensdag 14 October 1857, des namiddags ten 3 ure, in het Logement van G. KANTERS, te Oudetonge.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

*genezen alle **Borstziekten** en **Kortademigheid** enz.*

J.. V.. D.. L..., te Grootebroek, leed sedert 19 jaren aan Borstkwaal, waardoor hij als een geraamte werd en dag noch nacht rust gevoelde. Hij beproefde onderscheidene geneesmiddelen, doch allen te vergeefs. Nu drie maanden geleden begon hij de **Pillen** van ***Holloway*** te gebruiken en de **Zalf** des morgens en des avonds op de Borst in te wrijven, waarop hij dadelijk eene behoorlijke nachtrust had, en, na nog bijna twee maanden daarmede voortgegaan zijnde, waren alle kenteekenen der Kwaal verdwenen.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **H. P. J. GILTAY**, Depôthouder te **Dordrecht**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede in *Holloway's Etablissement* te **Londen, 244**, Strand, en te **New-York, 80**, Maiden-Lane.

DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE OP NIEUW VERMINDERDE PRIJZEN NU DE VOLGENDE:

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 80, *f* 1. 85, *f* 3. 00, *f* 6. 75, *f* 13. 50, *f* 20. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

Openbare Verkooping,

op Dingsdag den 13 October 1857, des morgens ten 10 ure, op de Werf *Rotterdam's Welvaren*, aan den Hoogen Zeedijk te Rotterdam, ten overstaan van D. H. CORNE, van **eene aanzienlijke Partij**

EIKEN WERKHOUT,

PLANKEN, RIBBEN enz.; voorts van **AFBRAAK, IJZERWERK** enz. — 's Daags te voren te bezigtigen.

Nederlandsche HANDEL - MAATSCHAPPIJ.

VEILING te ROTTERDAM,

op DONDERDAG 22 OCTOBER 1857, des voormiddags ten *elf ure*, in de **Concertzaal**, in de Bierstraat, van:

1327	Balen	*New Orleans*	KATOEN,	ligg. te *Rotterdam*,
400	„	*Tinnevelly*	DITO,	
1628	„	*Georgia*	DITO,	„ „ *Amsterdam*,
1294	„	*New Orleans*	DITO,	
450	„	*Tinnevelly*	DITO;	

met voorbehoud om bij tijdige aankomst tevens in die Veiling te begrijpen 303 Balen *Georgia* KATOEN, die met het schip *Alexandrine* van Charleston te Amsterdam worden te gemoet gezien.

Amsterdam 18 *September* 1857.

EEN NIEUWE ROMAN

van

J. HOEK,

verschijnt op heden bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, onder den titel van:

BERNARD ROBELIUS.

2 Deelen, gr. 8.° met Vignetten. Prijs *f* 7. 20.

☞ Nog eenige Exempl. zijn bij genoemden Uitgever van des Schrijvers veel gezochte Werken te bekomen:

I. **MINA EN BETSY**, Tweede Druk, met eene Staalgravure. Prijs *f* 1. 60, gebonden.. *f* 1. 90.
II. **DE FAMILIE PLOEGERS**, 2 Deelen in gr. 8.°, met Vignetten .... *f* 7. 20.
III. **UIT HET DAGELIJKSCHE LEVEN**, met eene Plaat, gebonden.......................... *f* 1. 90.
IV. **DE GODSDIENST IN HET LEVEN**, voorgesteld in Novellen, 2 Deelen, met Staalgravure. Prijs *f* 3. 20, gebonden.............. *f* 3. 80.

Te Rotterdam*, *bij
ARRENBERG & VAN REYN.